

Seminārs „Praktiskā pieredze dabas un kultūras produkta veidošanā”

Protokols

06.12.2010.

Plkst. 10:00-17:30

Viesu nams „Kārļu muiža”, Kārļu novads

Seminārā piedalījās 61 dalībnieks. Dalībnieku saraksts pievienots pielikumā.

Semināra mērķis – prezentēt lauku tūrisma uzņēmējiem un citām ieinteresētajām pusēm praktisko pieredzi dabas un kultūras tūrisma grupu gidu darbā, iepazīstināt ar labo praksi dabas un kultūras tūrisma produktu veidošanā un veicināt turpmāku jaunu produktu veidošanu Latvijas lauku reģionos.

Darba kārtība:

9.30 – dalībnieku reģistrācija un kafija

10.00 – A.Klepers, Vidzemes Augstskola – Praktiskā pieredze dabas/kultūras tūrisma grupu gida darbā

11.50 – D.Meiere, Latvijas Dabas muzejs – Sēņošana kā tūrisma produkts

12.45 – Pusdienas un saimniecības apskate

13.30 – S.Bērziņa, Latvijas Vides aizsardzības fonds – Ķērpji: noslēpumaini stāsti, ticējumi un izmantojama patiesība

14.45 – V.Spuņģis, LU Bioloģijas fakultāte – Kukaiņi: no odiem līdz spārēm un tauriņiem

15.50 – Kafijas pauze

16.20 – J.Smaļinskis, Lauku ceļotājs – Kultūras tūrisms: dažādu gadsimtu mantojuma ietērpšana produktā

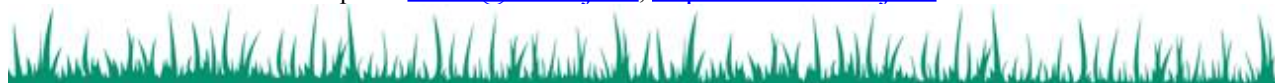
A.Klepers savas uzstāšanās laikā uzsver, ka gida darbs ir ceļotāja sapni īstenot. Sapnis ir stāsts. Par gida darbu var teikt – sapņu darbs un darbs ar sapņiem. Gidam ir svarīgi iztēloties kādu tas ceļotāju/atpūtnieku grib redzēt ceļojuma beigās. Atsauksmes jau ir veids kā novērtēt vai tas ir izdevies. Lektors uzvaru liek uz dabu kā ceļojuma sastāvdaļu – ekskursija kā atgriešanās dabā, dabas ritmā.

Cilvēka vēlme ekskursijā – izzināt un izklaidēties. Nevienu no sastāvdaļām nedrīkst izlaist. Veidojot produktu svarīgi saprast – ko es pats gribu iepazīt/darīt, iedomāties kā būtu atklāt pasauli kā bērnam. No tūristiem ir jāmacās, tie jāvēro, lai zinātu ko savā produktā uzlabot, ko atmest.

A.Klepers aicina semināra dalībniekus izkāpt laukā no tradicionālā tūrisma un iet dziļāk sajūtās, atrast izrādi dabā. Dabas objektus uztvert kā iedvesmas objektus, ne tikai izzināt. Produktus taisīt vietēja mēroga, kur tieši vietējais lauku uzņēmējs pārzina vislabāk, saistot dabu ar kultūrvēsturi, no augstās kultūras un mākslas mantojuma līdz vilka izkārnījumiem.

Kalnciema iela 40, Rīga, LV-1046, tel: + 371 7617600, fax: + 371 7830041

e-pasts: lauku@celotajs.lv, <http://www.celotajs.lv>

Lektors uzsver stāsta nozīmību. Stāsts, kas ļauj uzburt ainavu. Aicina izmantot latviešu tautas pasakas vēstures skaidrošanai, piemēram, ledāja paveiktais tiek pasakās attēlots kā velns, kas nesis, gāzis, racis. Veidojot stāstus tomēr jābūt arī patiesības momentam, jo stāsts, piemēram, nedrīkst būt pretrunā ar vēsturi!

Svarīga gida prasme – būt emocionālam, būt pašam iekšā savā produktā un just līdzīgu tūristam, kā pirmajā reizē. Jāspēlē līdz ar degsmi! Gida darbā jāparedz sīkumi, piemēram, Latvijas karodziņš uzkāpjot kalnā, jāatbalsta grupas iniciatīvas, pēc iespējas jāļauj baudīt ceļojums, jābūt elastīgam. Gids drīkst nezināt. Svarīgi ir noskaidrot prasīto informāciju, zināt, kurš zina!

Nedrīkst bojāt stāstu ar „nav laika”, „ja nākamreiz būs vairāk laika, tad...”. Ja ir laika limits – jāpasniedz minimums, bet ar kvalitāti!

D.Meiere savā prezentācija iepazīstina ar pamata faktiem par sēnēm Latvijā un plašajām iespējām kā sēnes var iekļaut tūrisma produkta veidošanā. Tāpat runāja daļās pieredzē par plašo tūristu prasību klāstu un specifiku – no sēņu pētīšanas ar lupu līdz sēņu gatavošanai.

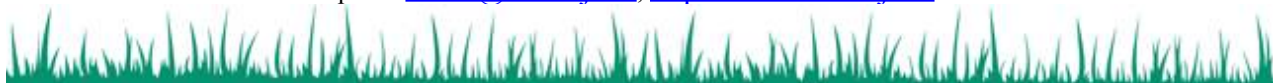
- Sēnes ir mums visapkārt – virs un zem zemes
- Sēņu noteicējos kā ēdama sēne norādīta tāda, kuru var cept bez vārīšanas. Citur pasaulē vārāmās sēnes uzskata par neēdamām
- Viesiem, kuri sēnes nav ēduši, labāk iedot vispirms neredzētus nogaršot un tad nogaidīt. Alerģiskās reakcijas parādās samērā drīz, ja viss kārtībā, tad sēnes var pasniegt maltītē.
- Sēnes iesēt: sporu nobirumu savākt, noskalot ar ūdeni un izliet tādā pat vietā/ausnē, kādā sēnes jau augušas

S.Bērziņa semināra dalībniekiem skaidro, kas ir ķērpis un kāpēc to mūsdienās varam saukt par sfinksu. Ķērpis ir aļģes krustojums ar sēni.

- Ideja produktam: no virvēm veidota ķērpja iekšējā uzbūve, kur spēlēt – batuta un mežakaķa aizstājējs.
- Ķērpji aug (un atjaunojas) ļoti lēni – 1-2mm gadā, dzīvo tie ilgi
- Ķērpjiem piemīt antibakteriālas īpašības, piemēram, viduslaikos no tiem veidoja pūderus parūkām pret parazītiem
- Ķērpji devuši iedvesmu – mākslā, atpūtā, dizainā, rotās, arhitektūrā u.c.

V.Spungis prezentācijas laikā skaidro kukaiņu vērošanas praktiskos aspektus, iepazīstina klātesošos ar kukaiņu „medībām” piemērotākajām vietām, kā arī demonstrē kā ar minimāliem ieguldījumiem iespējams veidot kukaiņu vērošanas produktu – kukaiņu gaismošana, kukaiņu ķeramais tīkls, ūdens kukaiņu vērošana u.c. „Daba ir liela un sastāv no mazumiņiem”

- Iespēja tūristam redzēt aizsargājamu sugu dod papildus vērtību tūrisma mītnei.
- Kukaiņu vērošanai var izmantot arī sarkanvīnu: striķa diegus samērcē vīnā un pakar krūmos, tad tauriņi un citi kukaiņi sēž uz diegiem un sūc vīnu.
- Tauriņus ērti vērot no rītiem, barošanās laikā ap plkst. 10
- Kukaiņu skaitīšanai/vērošanai piemīt sacensību moments
- Jāmācās pazīt kukaiņa „pēdas”, jo ne vienmēr var novērot pašu kukaini, piemēram, retas vaboles izkārnījumus

- Nakts kukaiņu gaismošanai vislabākais laiks ir ~1h pēc saulrieta
- Produkts jāveido interaktīvs – izziņa jāsaista ar zināmām, atpazīstamām lietām, faktiem
- Kukaiņu vērošanas mērķauditorija – bērni kā aktīvākie iniciatori

J.Smaļinskis aicina ceļot laikā. Eksperts uzsver, ka trūkst informācijas par vēsturiskajām apmetnēm Latvijā. Šāda Latvijas teritorijas vēsture ar pāris izņēmumiem netiek izmantota tūrisma produktu veidošanā. Kā viens no šķēršļiem tiek minēta „melnā arheoloģija”.

Tāpat tūrisma eksperts īpašu vērību pievērš 19.gadsimta Latvijas militārā mantojuma izmantošanai tūrisma piedāvājuma veidošanā. Kā veiksmīgs piemērs tiek minēts Līgatnes pazemes bunkurs, kā zaudētā vērtība – Liepājas karostas zemūdenes. Īpašs izaicinājums šāda tūrisma piedāvājuma veidošanā ir vēsturisko faktu un foto liecību apkopošana, jo daudz informācijas ir padomju varas iznīcināta, kā arī cilvēki baidās dalīties ar pašu pieredzēto arī pēc 20 neatkarības gadiem.

J.Smaļinskis aicina tūrisma piedāvājumā saistīt vēsturisko teritorijas attīstību ar ainavu, kas nereti ir veidojusies tiešā cilvēka darbības ietekmē, piemēram, bijušie militārie objekti saistās ar mežainām, neskartām vietām, jo bijuši īpaši slepeni un jebkāda saimnieciskā darbība tur bija aizliegta.

